

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 232

Gorica - 9. avgusta 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

REŠITEV?

Dostikrat se v tihih, samotnih urah zamislim v težko usodo človeštva. V duhu preštavam neskončne armade mrtvih, gledam izžete obraze pregnanih in stradajočih, spremljam nepregledne množice sužnjev, oropane vseh najosnovnejših pravic, na drugi strani pa zločinsko smejoče se obraze krvnikov dvajsetega stoletja, ki brez pomisleka in celo z zaničevanjem stopajo po truplih ljudi, ki so bili vsi uničeni — ponižani in trpinčeni vsled njihovih lastnih zahtev, da njihova živalska strast uživa ob takih pogledih. A za njimi mi vstaja vrsta onih, ki brez vsakega človeškega čuta ali sočutja mirne vesti kupčujejo s posamezniki, ali s celimi množicami (pri tem ne morem pozabiti enajst tisoč slovenskih mož in fantov) in včasih gre to kupčevanje celo z narodi, da poravnava z njimi, kot z drobižem svoje nečedne, večkrat celo ostudne račune... In pri tem mi vpadla v moje misli vprašanje: **ZAKAJ?** Zakaj tako brez vsakega sočutja? Kaj ni svet za vse dovolj velik, dovolj bogat?

Mislím, da isto vprašanje nadleguje še marsikoga drugega. Zato malo postojmo ob tej misli. Gotovo je zanimivo, kako si svet zamišlja rešitev iz tega obupnega položaja. V Ameriki je bila razpisana anketa, v kateri so bili vprašani vprav vsi sloji ljudstva, kako si zamišljajo rešitev sveta v bodočih 50 letih. Odgovori so prav zanimivi in kažejo, kako daleč smo še od rešitve.

Boljšo rešitev si zamišljajo tako-le:

- 1) V boljši vzgoji človeka (gozdni delavec)
- 2) V boljšem razumevanju med narodi (prodajalka)
- 3) V čim večjem pridobivanju tehničnega znanja (poslovod-

- ja)
- 4) V vzgoji za dobre državljane (učitelj)
- 5) V boljših delavskih pogojih (delavec)
- 6) V pravilni razdelitvi produkcije in potrošnje (farmer)
- 7) V arnosti posameznika (brivec)
- 8) V starostnem zavarovanju (kapitan vlačilca)
- 9) V bratstvu med narodi in v vrnitvi k krščanskim načelom (tovarniški delavec - zamorec).

Kdo ima sedaj prav? Priznati moram, da so vse te stvari dobre, koristne in celo potrebne, toda zdi se mi, da so vsi ti ljudje — razen zadnjega, ki je slučajno Zamorec, zidajo svoje gradove v oblake, si zamišljajo nov svet in novo družbo le preveč brez vsake osnove, brez podlage.

Zdi se mi, da je rešitev samo ena: v vrnitvi k krščanskim načelom. Samo ta morajo sankcionirati človekova naravna in nadnaravna prava. Ali ni današnji člo-

vek podoben onemu beraču, ki je sedel pred tempeljskimi vrati v Jeruzalemu in prosil mimoidoče miloščine. Tudi Peter je prišel mimo in videl tega kruljavega, pohabljenega ubožca, vsega zapuščenega. Zasmilil se mu je, pa pravi: »Nimam zlata, ne srebra, toda kar imam, to dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani in hodi«. In kruljavi berač je vstal in hodil. Seveda je bil Peter zaradi te besede in čudeža vržen v ječo. (Ta zgodba se danes ponavlja v tisočih primerih). Toda Peter se ni tega zbal in pri zaslišanju, v čigavem imenu je to storil, je jasno in korajžno priznal: »V imenu Jezusa Kristusa... On je kamen, ki ste ga vi zidarji zavrgli, ki pa je postal vogeljni kamen... In v nikomur drugem ni zveličanja, zakaj nobeno drugo ime ni dano človeštvu pod nebom, da bi se mogli v njem zveličati«.

Tu je torej edina rešitev. Ne bogastvo, ne zlato, ne tehnika, ne

zlagane demokracije, in tudi ne nasilje in uničenje vseh duhovnih in materialnih dobrin, enako ne v lepo zvenečih in zlaganih govorih raznih državnih poglavarjev in ne konferencah, v blagodnečih besedah pri obloženih mizah — vse v prid trpečih narodov — ampak samo v IMENU JEZUSOVEM more bolno človeštvo spet vstati ter zaživeti boljše čase.

Dokler krščanska načela, nauk, ki ga je Odrešenik prinesel med nas, ne bodo postala obnova, fundament pri reševanju prav vseh: privatnih, družinskih, narodnih, državnih, mednarodnih ter še socialnih, političnih, kul-

turnih, delavskih in še drugih problemov, toliko časa je vse naše prizadevanje Sisifovo delo, mahanje po zraku in celo norčevanje iz vseh onih, ki v svoji bedi umirajo, pri tem pa trdno pričakujejo rešitve od nas, ki živimo v svobodnem svetu, upajoč, da oni, ki so skupaj z njimi trpeli, pač ne bodo pozabili vsega gorja in bodo doprinesli svoj delež, da se dosedanje izpremeni, poboljša, obnovi po Kristusovih načelih.

In ti, ki to bereš, si tudi eden izmed trdnih in dragocenih kamnov v tej novi stavbi sodobne človeške družbe. Zato začni tudi ti brusiti ter klesati samega sebe.

ZAKAJ SO DR. SFILIGOJA ZAPRLI?

Presenetila nas je vest v zadnji številki našega tednika, da so orožniki zaprli dr. Av. Sfiligoja, predsednika Demokratske zveze za Goriško.

Ker moža dobro poznamo, smo začeli premišljevatí proti kateremu paragrafu javne varnosti ali proti kateremu ustavnemu določilu italijanske republike naj bi se bil odvetnik Sfiligoj pregrešil.

Vemo, da je bil prepričan protikomunist, odkar je spregledal zanke komunistov. To je v Italiji dovoljeno, ker je demokracija.

Za časa državnozbornskih volitev se je zelo trudil za zmago demokristjanov, pisal tozadevne slovenske letake in skrbel z drugimi demokratičnimi Slovenci vred za njih širitev. To je v Italiji dovoljeno.

Za časa občinskih volitev je agitiral za volitev slovenskih demokratskih kandidatov v občinski svet. To je v današnji Italiji dovoljeno.

Potegoval se je za šole slovenske manjšine. To bi moralo biti v demokratični Italiji dovoljeno.

Zato nas je kakor strela iz jasnega neba zadela novica, ki jo po italijanskih listih prinaša Glas, da gre za neko politično obsodbo iz leta 1941, ki jo je izrekla nad njim Mussolinijeva fašistična justica čes. da je delal za zrušenje fašizma. Kar se špijonaže tiče pa je bila tožba prazna, ker je sam ovaduh pred sodnijo svoje ovadbe zanikal.

Ker smo prepričani, da dr. Sfiligoj nima drugih »grehov« nad seboj, pričakujemo, da bo v najkrajšem času spet spuščen na svobodo, ker bi v nasprotnem slučaju morali ugotoviti, da za Slovence še vedno veljajo fašistične sodbe in obsodbe.

OBOROŽITEV NEMČIJE

Strokevjak za zunanje-politične zadeve republikanske stranke v Združenih državah je John Foster Dulles. Ta je istočasno tudi svetovalec zunanjega ministra Združenih držav, Dean Achesona. Preteklo nedeljo je imel John Foster Dulles v San Franciscu v Združenih državah govor, v katerem je poudarjal, da bi bilo potrebno vključiti Nemčijo in Japonsko kot enakovredni članici zapadnega sveta v boju proti komunizmu.

Nemčija in Japonska ležita po izjavi Dullesa zemljepisno tako, da bi pomenila njih zasedba po komunistih znaten uspeh sovjetskega oboroževalnega načrta. In Foster Dulles je pristavil: »Nato bi moglo slediti to, kar imenu-

jemo zadnje dejanje in to je ali počasno davljenje, ali smrtonosen napad.«

Sicer je Dulles proti taki nemški in japonski armadi, ki bi mogli služiti samo nacionalnim željam Nemcev in Japoncev, vendar pa Dulles brezdvomno zagovarja oborožitev Nemčije in Japonske.

Južnoafriški katoliki proti plemenski zapostavljanju

Južnoafriška vlada ima v načrtu postaviti, ki predvideva določitev rezerviranih pokrajin za nekatera plemena. Na podlagi te postave bi morale številne narodne manjšine zapustiti svojo zemljo in imovino ter se preseliti drugam. Katoliška javnost smatra ta načrt kot kršitev temeljnih človeških pravic in gaženje naravne postave.

MOSKVA IN OZN

Povrat Rusije v OZN še danes, kljub raznim sejam pri katerih je Rusija s svojimi predlogi pogorela ni jasen. Zdi se, da Rusija grozi z razširjanjem vojnih konfliktov. Malik je namreč zahteval odpravo sankcij proti komunistični Koreji in takojšen odpo-

klie ameriških čet iz Koreje. Malik je s tem dal razumeti, da se bo vojska še drugod pojavila, če se njegov predlog ne sprejme. Ta teden bomo videli uspehe odgovora, ki ga bo Malik dobil na prihodnji seji OZN od zapadnih držav.

NESOGLASJA V ATLANTSKI ZVEZI

Države atlantske zveze za obrambo Evrope si niso edine v imenovanju enotnega vrhovnega poveljstva skupnih oboroženih sil. Združene države so predlagale za vzhodnega poveljnika gene-

rala Eisenhowerja. Anglija in Francija hočejo uveljaviti svoje pomisleke zoper to kandidato. Vendar pa je videti, da bo Amerika s svojim kandidatom pro-

V Italiji je živeža dovolj

Italijanski ministrski svet, ki je zboroval te dni je z ozirom na porast nekaterih cen za živež izjavil po ministru Togni-ju, »da z ozirom na razburljivo pisanje nekaterih časnikov, ki ima poseben političen namen, ni prav nobene-

ga vzroka, ki bi dal najmanjše opravičilo za to razburjenje«. Za morebitno skrivanje živeža in višanje cen je pozval vse vladne organe na posebno tozadevno paznjo.

KAJ JE NOVEGA NA KOREJI

Pritisk komunističnih čet na ameriško obrambno črto je še vedno zelo težak, vendar drže Amerikanci v glavnem svoje po-

stojanke, samo ob gornjem toku reke Nagtongu zaznamujejo komunisti malokoristne uspehe.

ALI JE RES MOLOTOV V PEKINGU?

Nekateri listi poročajo, da se nahaja Molotov v Pekingu. Ne ve se pa, ali izravna nesoglasja med Kitajci in Rusi, ali pripravlja napad Kitajcev na Formozo.

Partizani na sovjetskem ozemlju

Poročila, ki krožijo v Nemčiji in ki jih od časa do časa spuščajo v javnost razni obveščevalni centri, pravijo, da imajo sovjeti hude težave z oddelki partizanov, ki se na Poljskem in v Ukrajini vojskujejo proti sovje-

tom. Te oddelke vodi v Ukrajini polkovnik Bandera, ukrajinski nacionalist, ki se vojskuje za neodvisnost Ukrajine. Že ves čas vojne in od leta 1945 naprej je s svojo vojsko, ki šteje nad 60.000 mož, v gozdovih. Sovjetska vojska in policija ga stalno preganjata, toda njegove metode vojskovanja so take, da je vzdržal in ima celo redne zveze z voditelji in somišljeniki v zahodni Nemčiji.

Sovjeti so morali v zimskih mesecih na svojih ukrajinskih in poljskih železnicah ustaviti ves železniški promet v nočnih urah.

Zahodni vojaški komentatorji pravijo, da je delovanje te guerile tolikšno, da resno ovira sovjetske vojaške načrte v Evropi. — Res pa je, da je ruska zgodovina bogata na takih notranjih upornikih; vendar ni vojska z njimi trajala nikdar toliko let, kakor sedaj s polkovnikom Banderom.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

ENAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Marku
(Mr 7, 31-37)

Tisti čas je odšel Jezus iz tirskih krajev ter šel skozi Sidon h Galilejskemu morju sredi pokrajine Deseteromestja. In pripelejo mu gluho in sliho ter ga prosijo, da bi položil roko nanj. Vzel ga je od množice v stran, vtaknil svoje prste v njegova ušesa in se s slino dotaknil njegovega jezika; in pogledal je v nebo, vzdihnil in mu rekel: Efeta, — to je: Odpri se! — In kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril. Zapovedal jim je, naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko jim je prepovedoval, bolj so razglušali. In na vsi moč so strmeli, govoreč: Vse je prav storil; gluhih je dal da slišijo, nemim, da govoré.

Žalostno je, da nas zgodovina življenja tako malo nauči. Vedno ostajamo v neki otroški nedoslednosti in vsak hip pozabljamo, da visimo nad prepadom sveta, oklepajoč se grmička, ki mu velika podgana izpodjeda korenine. In posebno tega ne uvidimo, kaj bi morali storiti kot božji ljudje. Kristjani smo, pa nam vera umira. Tovarniški dimniki so prerasli zvonike, delo je preraslo vero. Tehnika je dosegla blazno brzino, vera pa komaj tiho koraka. A istočasno, ko mi izgubljammo vero, jo drugi pridobivajo, samo ne božje vere, temveč vero tega sveta.

Poslušajte kakšnega komunist! Kakšno vero imajo ti ljudje! Zato so tudi tako močno zarezali v naš čas. Iz svoje vere delajo, žrtvujejo, zidajo, rušijo in ubijajo. Ves svet s svojo vero poplavlja in jo vsem usiljujejo.

Vsako stoletje pred nami je imelo svoj poseben pečat. Bila so tiha stoletja, bila so revolucionarna; ena mirna, druga nasilna in bojevit; ta premissljuječa, ona delavna; nekatera vdana, druga strastna. — In vsako stoletje je vtisnilo svoj pečat tudi veri. Tako so nekatera stoletja tiho molila, druga se z molitvijo bojevala; nekatera so v veri hiral, druga z vero oblikovala in ustvarjala, z vero živela in z živo vero tudi zmagovala.

Mi imamo marsikatero slabost teh stoletij. Živimo v času zagriženega boja med zmoto in resnico, med vero in nevero. Naša naloga je, da gremo z vero v življenje, v valove, v ruševine, z vero v boj. Seveda naše orožje ne sme biti sovraštvo, ampak božja ljubezen. Tej sili se ne more ustavljati nihče. Našo vero in ljubezen mora razplamteti ona božja strast, ki se ji celo nebesa ne morejo zapreti, kaj šele uboga okenca tega sveta.

Razmere zahtevajo od nas dela za resnico in odločnosti. Sedaj ne zadostuje več, da svojo vero v srcu skrivam, pokazati jo moram na zunaj. Če nasprotniki tako širijo zmote, zakaj bi mi ne pokazali resnice! Svet, ki bo v veri prepričan, in bo znal spet ljubiti, bo hipoma in kakor z otroško roko raztrgal vse zanjke in vsa vprašanja, ki nas teže.

BAZOVICA

V nedeljo 13. avgusta vsi v novi prosvetni dom na Bazovici, kjer bo »Bazoviški oder« vprizoril Jalenovo dramo »DOM«; začetek ob 6.30.

NEDELJSKA MOLITEV

VSEMOGOČNI VEČNI BOG, KI Z OBILJEM SVOJE DOBROTLJIVOSTI PRESEGAŠ PROSILCEV ZASLUGE IN ŽELJE: IZLIJ NA NAS SVOJE USMILJENJE, DA ODPUSTIŠ, KAR V VESTI ZBUJA STRAH, IN NAVRZEŠ, ČESAR SI S PROŠNJO NE UPAMO DOSEČI.

Koledar za prihodnji teden

13. avgusta. NEDELJA. Enajsta pobinkoštna. Hpolit in Kasijan.
14. PONEDELJEK. Evžebij.
15. TOREK. Vnebovzetje blažene Device Marije. Zapovedan praznik.
16. SREDA. Joahim, oče Device Marije.
17. ČETRTEK. Hijacint, spozn.
18. PETEK. Helena, cesarica.
19. SOBOTA. Janez Eudes, spozn.

SVETO LETO

Dijaki

Tudi pretekli teden so se vršili skupni sprejemi pri sv. očetu v znamenju mladostnega navdušenja. Po večini je napolnila baziliko sv. Petra že odrasla šolska mladina najrazličnejših učnih zavodov iz Italije, Francije, Belgije, Nizozemske, Anglije, Irske, Malte, Nemčije, Švice in ZDA.

Rižarice

Poleg te učee se mladeži je prišlo 800 mladih delavk, romaric iz riževih polj Lombardije in Emilije, kjer so ravno svoje blatno delo, presajanja riževih sadik v juniju in juliju, dokončale. V jeseni bodo te sadike obrodile obilen sad za Italijo tako važnega pridelka. Ta skupina je vzbujala pozornost zaradi svojih slamninkov z zelo širokimi kraji, ki varujejo dekleta pred žgočimi sončnimi žarki pri njih delu na obširnih poljih; zaradi njih živahnosti s katero so pozdravljale sv. očeta, ko je stopal blagoslovljajoč mimo njih, in še zato, ker je vsaka teh rižaric prinesla papežu v pomoč za njegovo dobrotelno lično vrečko, ki je vsebovala en kilogram riža. — Zakaj so ta dekleta kot zastopnice vseh 180 tisoč svojih tovarišic tako hvaležna sv. očetu? Še pred par desetletji so bile rižarice najbolj zapuščen delavski sloj. Danes so po prizadevanju Društva katoliških delavk, ACLI, pri svojem sezonskem delu uzorno organizirana, imajo pravično delavsko pogodbo, pravično plačo in vso dušno in telesno oskrbo. Papeževa podporni komisija je v zvezi z ACLI in Svobodnim sindikatom italijanskih delavcev omogočila tej mladini svetoletno romanje. Zato je s svojimi značilnimi slamniki veselo mahal papežu v pozdrav z vzkliki: »Viva il Papa delle mondariso!«

Romar na konju

Francoz Hovine, učitelj jahanja, je iz Pariza na konju priromal v Rim preko Moncenisa, Turina, Genove in po obali tirenskega morja. Pot je dolga nekaj čez en tisoč kilometrov, romar na konju jo je prejahal v 21. dne, od 8. do 29. julija.

Nov Prosvetni dom v Bazovici

Trdijo sicer, da je Cerkev prva sovražnica znanosti, kulture in napredka in da se zavija v svoj stoletni plašč nazadnjaštva, pa glej ga spaka, kot že mnogokrat, tako se je zgodilo tudi sedaj. Kot so že v preteklosti prav duhovniki bili prvi očeti in varuhi slovenske kulture, tako je tudi sedaj bazoviški gospod župnik prv-

vedo in potrebnim pritklinam, nad njima je prostor za spravljanje kulturne in prosvetne delavnosti. Na nasprotni strani je pod kabino za aparature lepa veža z blagajno, garderobo in stranišči. Prišel je 30. julij in z njim otvorila dvorana. Ob šestih zvečer so Bazovci napolnili novo dvorano do zadnjega kotička, kljub temu, da je

zvonec. Luč ugasneja. Dvorana nemirno valovlja in se kar ne more umiriti. Na oder stopi gospod župnik in po kratkem nagovoru blagoslovi dvorano. Nato pristopi mala deklica in prereže slovenski trak, ki je vezal oba dela zavese. Zastor se razklena in na odru je že zbran pevski zbor, ki je pod vodstvom organista Pavla Fonde zapel nekaj lepih slovenskih pesmi. Džakinja pa so navdušeno deklamirale prelepo Gregorčičevo pesem: Naš narodni dom. Zele so burno odobravanje. Tako je bil dom slovesno otvorjen.

Kakor so šla zdarska dela proti koncu, tako je naraščalo delo bazoviških fantov in deklet. Odločili so se, da bodo za otvoritev igrali Jalenovo dramo »Dom«. Preč. g. Zorko jim je pomagal in delo tudi režiral. Igralci so dobro podali svoje vloge, posebno Škrinjjar, Svamberger, Kala, Križmančič, Kralj, Guštin in Stopar, med igralkami pa gđc. Zagarjeva, Križmančičeva Silvestra, Dora in Marija. Izredno lepe so kulise, tako soba kot pokrajina. Ker je bila prva prireditev namenjena le Bazovcem, bo »Bazoviški oder« igra ponovljal v nedeljo 13. avgusta ob 6.30 zvečer za ostalo občinstvo in ste zato vsi kar najljubše vabljeni. Za prevoz je poskrbljeno s številnimi avtobusi.

K lepemu kulturnemu dogodku čestitamo vsem Bazovcem, pevskemu zboru in igralcem, še prav posebno pa gospodu župniku, ki nosi na svojih ramenih težo vseh skrbi, preteklih, sedanjih in bodočih Bazovci, naj bo vaš novi prosvetni dom resnično svetišče slovenske besede in umetnosti ter središče mladega bazoviškega rodu.

D. P.

Zunanost prosvetnega doma, ki pa še ni popolnoma dokončan. V nedeljo bo imel drugačno lice.

Imel točko poguma, da se je odločil postaviti Bazovcem dostojen prosvetni dom. Največja njegova želja pa je bila, da bi se v njem zbrala mladina, ki je v teh razburkanih časih prepotrebna modre besede, očetovskih nasvetov in dostojnega razvedrila.

Gospod župnik se je lotil težke naloge, popolnoma sam, praznih rok in s skromnim številom naklonjenih ljudi. Odločil se je, da prezida neko staro stavbo, ki je imela zelo primerno lego, saj je sredi vasi. Z nasveti stari mu pomagala gđc. Ing. Kregar in Sosič. Načrti so bili pripravljeni. Predvideni stroški so znašali čez dva milijona lir. A gospod župnik se ni ustrašil in sreča se mu je nasmehnila. Načelnik ameriške katoliške dobrotelne organizacije v Trstu msgr. Harnet je za vso stvar pokazal globoko razumevanje in se je zanjo zavzel. Na njegovo posredovanje je ZVU poslala delavce Oddelka za javna dela in krampi so zapeli. V nekaj mesecih je iz nekdanjega hleva nastala lepa moderna dvorana z odrom in potrebnimi prostori, pravi modern prosvetni dom. V dvorani je prostora za 300 gledalcev. Oder je širok 6 m in globok 5 m, visok pa 3,5 m. Za njim sta moška in ženska slačilnica s tekočo

na nasprotni strani ceste na ves glas igrala godba in vabila na ples. »Ples imamo vedno in za vsakim voglom, otvoritev prosvetnega doma pa je samo enkrat«, so rekli Bazovci. In ni jim bilo žal. Mehko rumeno barvana dvorana je s težkimi rdečimi zavesami ustvarjala prav prijetno razpoloženje. Počutili so se kot doma. Oba dela zavese na odru pa sta bila prepleta s slovensko trobojnico. Zapel je

Prvo dejanje iz Jalenove drame »DOM«, ki je bila prva vprizorjena v novem prosvetnem domu v Bazovici

Lep razvoj angleških katoličanov

Med 46 milijoni prebivalcev Anglije, Galesa in Škocije je okoli 3 milijone katoličanov, ki imajo okoli 6000 duhovnikov, 2900 katoliških cerkva, 2000 katoliških šol, 472 moških in 1075 ženskih verskih zavodov. To je lep napredek, če pomislimo, da je bilo pred sto leti le en milijon katoličanov s komaj tisoč duhovniki, 694 cerkvami, dvesto šolami in 60 verskimi zavodi. Anglija je sprejela katoliško vero že v sedmem stoletju, a nesrečni Henrik VIII. jo je spravil z nasiljem v protestantovsko krivo vero. Šele dobrih dvesto let pozneje (1778) so dobili katoličani dovoljenje, da smejo opravljati službo božjo. Največ zaslug za osvoboditev angleških katoličanov je imel irski voditelj Daniel

O' Connel, ki je dosegel, da je izdal angleški parlament tako zvano »emancipacijsko postavbo« (1829) s katero so prišli katoličani do popolnih pravic. Znano oxfordsko gibanje je privedlo v katoliško cerkev veliko intelektualcev, med njimi slavnega Newmana, Fabera in Manninga. Letos bo sto let, odkar je papež Pij IX. obnovil katoliško hierarhijo na Angleškem ter ustanovil novo nadškofijo v Westminsteru s prvim nadškofom kardinalom Wisemanom in z 12 škofi sufragani. Danes imajo angleški katoličani štiri nadškofije in 14 škofij.

Angleški katoličani so zelo delavni; sodelovanje med duhovniki in ljudstvom je popolno. Organizirani so v nešteti bratovskih in društvi, kot na pr. v

»Zvezi kat. žena« in v »Marijini legiji«. Skoro vsak stan ima svojo organizacijo: študentje imajo svojo »Newmanovo organizacijo«, delavci organizacijo »Mladih krščanskih delavcev«, delavci in delodajalci svoje sindikate itd. Vse te organizacije so v polnem delovanju in dajejo veliko pobudo pri obnovitvi verskega in socialnega življenja angleških katoličanov.

Letos praznujejo angleški katoličani stoletnico obnovitve katoliške hierarhije. Za to proslavo bodo organizirali 1. oktobra velik tabor v wembleyskem stadiju z zgodovinskim sprevedom, ki bo predstavljal prihod prvih misijonarjev na Angleško, razvoj kat. vere in prinos angleških katoličanov k nacionalnemu življenju. Tabor se bo zaključil z verskimi slovesnostmi, ki se jih bodo udeležili vsi angleški škofje.

POROKE BEGUNCEV

Pred časom je bil objavljen v Demokraciji članek o zakonu beguncev. Ker je zadeva za begunce zelo važna, se mi zdi potrebno, da dodamo še nekaj pripomb.

Po mednarodnem haškem dogovoru morajo predložiti tuji državljani, ki sklepajo poroke v Italiji od oblasti svoje države izjavo, da proti nameravani poroki ni nobenega zadržka. Le na podlagi gorinavedene izjave se cerkveno sklenjeni zakon sme prepisati na občini in le tako prepisani zakon ima tudi civilnopravno veljavo. Med vojno so bile posebne olajšave, ki so veljale vse do leta 1948, na podlagi katerih olajšav so se vsi potrebni dokumenti, med njimi tudi gorinavedena izjava lahko nadomestili z zapriseženo izjavo 5. prič. Že lansko leto je bil predložen poslanski zbornici zakonski predlog, da se te olajšave podaljšajo še za nekaj let, toda predlog je običal, najbrže za vedno, pri neki parlamentarni komisiji. Zato svetujem, naj se na te olajšave nihče več ne zanaša. Toda tozadevni zakonski predpisi ne veljajo za begunce, vsaj ne za pretežno večino. Vse države onstran železne zavese, med njimi prva Jugoslavija, so vsem državljanom vzeli državljansko pravico, ker se niso vrnili v domovino v določenem roku 3. mesecev. Zato imajo vsi ti begunci pravni položaj »apolidov« ali kakor bi po domače rekli brezdomcev. To je sedaj že mednarodno priznani položaj in

kot takim so izdali posebni takozvani londonski potni list. Kot apolidi nimajo možnosti, da bi dobili od jug. oblasti kakršno koli potrdilo, in seveda ne tudi potrdila, da proti zakonu ni nobenih zadržkov, ker z bivšo matično državo nimajo nikakih pravnih odnosov.

Uradniku civilnega stanja, kateremu begunec dokaže, da je apolid, ne sme delati nikakih težav, ker za istega veljajo predpisi, ki veljajo za italijanske državljane, žena - italijanska državljanka n. pr. obdrži italijansko državljanstvo tudi po poroki.

V notranjosti države, zlasti na področju prizivnih sodišč Rim in Neapelj, je praksa, da zahtevajo kot dokaz, da je begunec izgubil državljanstvo, izjavo Ira. To izjavo da tudi notranje ministrstvo, na podlagi poizvedb, ki jih naredi policija. Seveda zadnja je precej dolga in zamudna pot.

Vsem tem neprilikom in težavam pa se begunci izognejo, ako sklenejo poroko na teritoriju Vatikana. Tam tudi civilnopravno veljajo predpisi kanonskega prava in zakon sklenjen n. pr. pri Sv. Petru ali pri Sv. Ani v Vatikanu ima takoj tudi civilno pravno veljavo. Stvar je važna, ker nekatere izseljeniške komisije držav, kjer je v veljavi le civilni zakon, zahtevajo od emigrantov dokaz, da je zakon tudi civilno pravno priznan. Drugače ne dajo vizuma.

GOSPODARSTVO

Mehanizacija kmetijstva

Človeštvo stremi za tem, da bi stroj izvrševal vsa težja dela; da bi bil človek oproščen težkih in nepriljubljenih del. Stroj pa je drag in se izplača le v slučaju, da prihrani mnogo človeške in živalske sile. V tem slučaju je strojno delo po ceni, enako po ceni so pa tudi lahko pridobljeni proizvodi.

Tudi kmetijstvo stremi danes po mehanizaciji; stroj naj prihrani kmetu skemu stanu obilico znoja in upogojenih hrbtov. Tudi naš mali kmet že pozna in uporablja marsikateri stroj: slamoreznice, grozdne mljine in stiskalnice, črpalke za različne svrhe, mlatilnice, kosilke, posnemalnike, strojne škropilnice, itd. itd. A če govorimo o mehanizaciji kmetijstva, mislimo predvsem na traktorje, na motorne pluge, ki naj zemljo globoko preorjejo, oziroma obdelajo. To pa ne samo v ravnih njivah, temveč tudi v strmeh in vinogradih. — Traktorji pa služijo tudi za prevoz in izločijo delovne živali. Poleg traktorjev pa je še obilica drugih modernih kmetijskih strojev.

DVOJNO LICE MEHANIZACIJE

Od mehanizacije, to je od uporabljanja strojev v kmetijstvu, se pričakuje upravičeno zvišanje proizvodnje z istočasno pocenitvijo pridelkov, to je z znižanjem proizvodnih stroškov: več pridelkov na razpolago, a potrošnik jih porabi, ker so pocenji. — To velja za kraje, kjer ni na razpolago dovolj delovne sile. Ne velja pa to za Italijo, kjer je visoko število brezposelnih, posebej pa še v kmetijstvu: saj v Italiji je največ brezposelnih ravno med kmečkimi delavci. Statistika pravi, da je nad 400.000 kmečkih delavcev popolnoma brezposelnih, nad poldrug milijon drugih kmečkih delavcev je zaposlenih letno po 120 do 140 dni. Jestu pa morajo 365 dni!

Če bo mehanizacija prihranila še več delovne sile, bo v Italiji število brezposelnih kmečkih delavcev še večje. Stroji bodo vrgli na cesto več delavcev, kot jih bo zaposlenih v tvornicah, kjer izdelujejo te stroje.

Kot je mehanizacija kmetijstva vabljiva, zaželjena in koristna v krajih, kjer je pomankanje delovne sile in obilo obdelovalne zemlje, tako pa ne priporočljiva v Italiji, vsaj takoj časa, dokler se odvšurna delovna sila ne zaposli kje drugod.

JE LI MEHANIZACIJA MOGOČA?

Traktor oziroma motorni plug se izplača le na precej velikem posestvu, ki meri vsaj 20 hektarjev obdelovalne zemlje. In ta zemlja ne sme biti preveč razcepljena v male parcele, ker na takih parcelah se traktor še

obrniti ne more. Kako je v Italiji?

V Italiji je v celoti 4.200.000 kmečkih posestev. Od teh jih je skoraj poldrug milijon, ki nimajo niti enega hektarja površine. Nekaj nad 1.8 milijona je posestev s površino od 1 do 5 ha, nad 490 tisoč takih med 5 in 10 ha, 256 tisoč pa med 10 in 20 ha. Komaj 150.000 italijanskih posestev ima višjo površino od 20 ha in tudi na vseh teh ni mogoča uporaba traktorjev, ker je zelo mnogo posestev v hribovitih legah ali pa z zelo malo orne zemlje.

Iz tega sledi, da je v današnjih razmerah mehanizacija v Italiji kaj malo mogoča. Je pač približno tako kot v naših vaseh, kjer je zato sorazmerno malo traktorjev.

KAKO JE DRUGOD?

V Franciji so razmere zelo podobne italijanskim: prevladuje številčno mala posest. Od približno 4 milijonov posestev meri le kakih 400.000 več kot 30 ha površine. Za to pa je tudi v Franciji sorazmerno malo traktorjev. V Švici so razmere čisto drugačne. Prav male posesti ni, a tudi velike ne. V splošnem prevladuje v Švici posest med 5 in 30 hektarji. Nekateri kmetje si držijo traktor samo za sebe, drugi se združijo v manjše skupine in v zadrugah ter si nabavijo traktorje. Podobne razmere veljajo tudi v ostali Zapadni Evropi.

Naslednja razpredelnica nam pove več kot vsa razglabljanja: En traktor pride v

Švici	na	23 ha
Angliji	»	30 »
Norveški	»	127 »
Švedski	»	130 »
Nemški zap.	»	137 »
Holandski	»	145 »
Belgijski	»	202 »
Avstrijski	»	203 »
Franciji	»	234 »
Italiji	»	243 »
Danskem	»	354 »
Turčiji	»	2630 »

Številke za Jugoslavijo, Bolgarijo, Romunijo in Rusijo so podobne onim od Turčije ali pa so še višje. Na Češkem in tudi na Ogrskem so traktorji bolj gosti. Povsod za železno zaveso govorijo o traktorjih, katerih pa ni.

Številke povedo, v kakšni izmeri je kmetijstvo mehanizirano. Švice ne potolče niti Amerika. Ta ima popolnoma mehanizirano velika posestva, z malimi pa je približno kot pri nas.

ZAKLJUČEK

Zivimo v dobri velikega materialnega napredka: industrija in tehnika napredujeta in če noče kmetijstvo preveč zaostati v svojem razvoju, se mora modernizirati. K temu je tudi

prisiljeno: stroje rabiti za pridelavo in predelavo pridelkov, za uničevanje mrčesa in škodljivcev na rastlinah in kmečkih pridelkih, v živno-rejn v vseh kmetijskih panogah.

Ni pa se bati, da bi si naš kmet nabavil mnogo kmetijskih strojev in da bi se mu godilo tako, kot oni meščanki, ki si je hotela prihraniti služkinjo: za pranje stroj, za brisanje prahu stroj, za umivanje kuhinjske posode stroj, stroj za to in ono in končno se iz samih strojev ni več spoznala; najela si je stalnega mehanika, ki je več stal, kot prihranjena služkinja.

Prva obletnica Marijinega romanja na Tržaškem

Neverjetno hitro čas beži. Te dni preteče že eno leto, kar smo imeli na Tržaškem nepozabno Marijino romanje. Bilo je 15. avgusta 1949, ko smo v deževnem popoldnevu spremljali Božjo Mater na njen prvi romarski poti z Opčin proti Repentabru. Potem so se vrstili štirje tedni, ki so menijo za našo primorsko deželo velik dogodek v zgodovini. Vsaka vas, vsaka župnija je pokazala svoj pravi katoliški, slovenski obraz. Vjsek je bil ob zaključku na Opčinah, ko je nad 10.000 slovenskih vernikov priredilo v tem stoletju največji skupni praznik v čast nebeški Kraljici. Mistični kip fatimske Matere Božje je od tedaj naprej v openski cerkvi, kjer ostane do novih časov, ko bomo spet dvignili našo Marijo in jo spremljali po naš veliki tržaški škofiji.

Kakor smo lansko leto javno sklenili, bomo vsako leto skupno na Opčinah obhajali obletnico Marijinega romanja. Letos bo ta velik romarski shod rad rimskega romanja tretjo septembersko nedeljo - 17. sept., druga leta pa vedno na drugo nedeljo v septembru. Že danes prosimo, naj bo skrb vsake krščanske vasi, vsake družine, da pošlje za ta skupni Marijin praznik čim več svojih članov na Opčine. Pripravimo našo nebeški Materj vsaj tako velik praznik kakor lansko leto!

Slovesnosti v Barnasu

V soboto 12. avg. polnočnica z obhajilom za može in fante. V nedeljo se bodo darovale sv. maše ob 5 - 6 - 7 - 8 - 9 uri, obenem bo prilika za spoved ter obhajilo. Ob 10h bo sprejem prevzvišanega nadškofa mshr. Nogare, nakar bo sledila slovesna pontifikalna maša s sv. birmo. Ob 16h se bo vršilo slovesno kronanje Nebeške Matere.

Vsi Marijini častilci naj se udeležbe slovesnosti, zlasti prejema sv. zakramentov.

In ko preneha IRO?

»Katoliški glas« in »Demokracija« sta v 30. številki t. l. begunce obvestila, da preneha IRO 31. marca 1951. Oni, ki so zdravi in pri močeh, se bodo do takrat lahko zselili, ker bo IRO storila vse, kar je v njenih močeh, da se to izvrši. Onim pa, ki so bolni ali zaradi starosti nesposobni za pridobitno delo, bo IRO skušala zagotoviti stalno podporo. In te so res potrebni! V Jugoslaviji so pustili vse, t. j. denar, posestev, službe ali pokojnine. Menim, da po dogodkih v Koreji ne bo vpraševal noben pameten človek več, zakaj.

Nasvet, kako bi se naj stalna podpora izvedla, da najlažje oni, ki se je moral od leta 1945. dalje preživljati (brez podpore) sam. Ni vsak nasvet zlata vreden, a slab ni nobeden, če je razmišljen v ljubezni do bližnjega, da bi ne mogel dati IRO to ali ono smernico, za izvedbo stalne podpore.

Glavno vprašanje so stanovanja (najemina).

Stanovanjska vprašanja bi se dala rešiti na dva načina. Prvič: begunce (za emigracijo nesposobne) bi se lahko naselilo v skupinah (po narodnosti) v tej ali oni državi. Tam bi se lahko upravljali posamezno ali pa kolektivno. Drugič: če pa bi ostali begunci v krajih, kjer so sedaj, bi se tudi tam dobila zanje hiša; saj takih ne bo ne v enem ne v drugem kraju kdo ve kaj.

Tudi vprašanje prehrane bi se dalo rešiti na dva načina, t. j. ali kolektivno (v skupni menzi) ali pa posamezno (po družinah). Če bi se reševalo kolektivno (v skupni menzi), bi se moralo z vso strogostjo paziti na to, da bi se ne ponovila nepoštena podvzetja kakor so se v Monngu. Racioneju in Serviglianu.

To je en nasvet. IRO naj bi o njem razmišljala. Ne edino mogoč, a ima v sebi to moč, da domišljeno rodajne činitelje v IRO na še kaj boljšega in lažje izvedljivega.

I + n

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

Timanko je stopil svojemu očetu na rame, se zavijtel čez ograjo, postavil kol na mesto in smuknil v vas.

Iz šotora so grozno doneli kliči vedečev Mladenč se je stresel po vsem telesu. Toda premagal je notranje razburjenje in stopil počasi v glavarjev šotor. Odgrnil je šotorovo zaveso in obstal iznenaden. Majhen ogenj v kotu je pošastno osvetljeval veliki prostor. Huang je sedel na pol vzravnane na svojem ležišču. Težko je sopal; sklenjene roke so po-

čivale na prsih. Celuta je potrta klečala poleg svojega soproga, mali Krin pa je strmel z velikimi očmi v patra.

Ta je stal dostojanstveno in častljivo pred bolnikom, vli vode na njegovo čelo in rekel s slovesnim glasom: »Krstim te v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«

Timanko je zdrknil na kolena. Njegov pogled je nepremično počival na Belem medvedu, čigar poteze so govorile o neizrečni sreči. To ni bil več ponosni mrzli irokeški glavar, to je bil Ondessonkov otrok, brat mogočnega krščanskega Boga. Huronec se ni upal niti ganiti se šele, ko se je Huang zgrudil z globokim vzdihom in zaječal kot v smrtnem boju, se je zavedel resnosti trenutka. Stopil je k misijonarju in mu zašepetal v uho: »Hjtro, Ondessonk, Chionata čaka.«

Pater je pogledal glavarja. Dolgo

ga je gledal. Ali naj ostane, ali naj beži? Bolnikove prsi so se težko dvigale, mrzel pot mu je legel na čelo, trudne oči so bile zaprte. Brez dvoma, Huang je bojeval svoj zadnji boj; tu ni mogel misijonar nič več pomagati. Njegova notranjost pa se je upirala, da bi zapustil revčka v tem trenutku.

Sedaj pa je položil pater svojo usodo v Celutne roke. V nekaterih besedah ji je pojasnil svoj in Timankov položaj. »Reci in ostanem.« je zaključil, »Manitu me bo čuval.« »Oče moljite naj živi.« je odločno odgovorila glavarjeva žena. »Celuta je dovolj močna, da bo zatisnila Huangu oči.« Bežita, bežita! Potok solza se ji je udril iz oči. Prijela je patrovo roko. »Pojdi, oče moje duše, pojdi s Timankom, mojim bratom. Vi duhovi, ki prebivate v gozdovih, ne storite jima nič zalega. O drevesa, ki se boste kmalu zrušila pod težo

let, počakajte s svojim padcem in ne pokopljite onih, ki samo dobro delajo.«

Misijonar je ginjen blagoslovil junaško ženo in njenega sinčka, ki se je tudi začel jokati. Nato je stopil k umirajočemu Huangu in mu naredil na čelu znamenje krža. Ta je gledal patra z velikimi očmi. Hostel je nekaj reči, toda jezik mu je odpovedal.

»Na svidenje, Huang, pri Velikem duhu!«

Počasi sta stopala moža proti misijonarjevi koči.

»Zdrav, Huang!« je zadonel Tonneranoutov glas iz čarovnškega šotora.

»Srečen bodi, brat,« je odgovoril zbor.

Ondessonk in Timanko sta pospešila korake. Kmalu je zbral pater tisto malo oblačil, ki jih je hotel vzeti s seboj. Okoli nobenega človeka,

Zvezde so svetlo sijale po nevihti, ki je samo še v daljavi divjala in se smehljala bežečima. Hjtro sta hotela doseči ograjo. Toda komaj sta zapustila kočjo, ko se je iz glavarjevega šotora razlegla glasna, bolestna tožba.

»Pridite sem,« je klicala Celuta, »in zapojte svojo žalostno pesem, kajti zvenel je kras vašega rodu. Ali ni bil njegov korak hiter kot veter, kadar je zasledoval bežečega jelena? Ali ni bil neslišen kot bližajoča se jutro, kadar je zalezoval skrčnega sovražnika? Ali ni bila njegova beseda kot šumljanje valov, kadar je prijazno govoril s Celuto? Ali ni bil njegov klic podoben bobnenju groma, kadar vas je zval na boj proti sovražnikom?«

Sto in sto glasov je odgovorilo temu klicu. Tonneranout je kot obseden planil s svojimi vedeži iz vročega šotora. »Bratje,« je zaklical, »zakrijte svoje glave; vaša tožba naj ne

D O P I S I

Libušnje

Dne 16. julija je na Libušnjem daroval svojo prvo sv. mašo, v isti cerkvi kot nekdanj Simon Gregorčič, č. g. Silvester Rutar, rojak iz bližnje vasi Krn.

Krn, Libušnje in vse bližnje vasi so bile za ta dan praznično razpoložene. Kako ne! Saj so po tolikih letih spet pozdravljale v svoji sredi mazeljenca Gospodovega! Svoje navdušenje je ljudstvo pokazalo z okrasitvijo cerkve ter s postavitvijo slavoloka, kot tudi z ogromno udeležbo. Cerkev je bila nabito polna in mnogi so se zunaj stali. G. novo mašnik je v cerkvi govoril drežnjiški g. župnik. Naslednjega dne je v spremstvu sobratov obiskal Gregorčičevo rojstno hišo, nakar se je vrnil v rojstno vas, kjer je daroval sv. mašo v domači podružni cerkvi Sv. Roka.

Pevma pri Gorici

V nedeljo smo praznovali dvojni praznik: sveto Anjo in štiridesetletnico našega čast. gospoda župnika. Po slovesni sveti maši in pridigi je bila slovesna procesija s sv. Rešnjim telesom po zelenjem okrašenju cesti. Bog daj še veliko let zdravja našemu g. župniku.

Stara gora

Dne 2. avgusta se je tu vršila zelo ganljiva slovesnost biseroporoke, ki sta jo obhajala star. korenini, zakonca 86 letnj Mihael ter 83 letna Virginitja Gorjup iz Ošnji fara Sv. Lenard v Slovenski Benečiji. Sloves-

nosti je prisostvoval tudi sin Aleksander z družino, ki je prav zaradi tega dospel z letalom iz Sev. Amerike. Sv. mašo je daroval č. g. Lucijan Križetič, ki bo prihodnje leto obhajal svojo biserno daritev. Sivolasi oče je bil ves ginjen nad dejstvom, da mu sin, ki je toliko let v tujini, še vedno izkazuje svojo ljubezen ter vdanost. Pač dobra krščanska vzgoja!

Svete Višarje

V nedeljo je bila naša božja pot deležna številnih romarjev iz sončne Goriške. Bili so tu romarji iz Gorice, Števerjana in Jamelj s svojimi duhovniki. Cerkev je odmevala vsled lepega petja in gorečih molitev. Večkrat nas obiščejo tudi otroci in dijaki iz različnih kolonij v Kanalski dolžini. Vreme nam dosedaj ni posebno nagajalo, ker dežuje večinoma ponoči: Je pa zato tu gori precej hladno.

Kairo v Egiptu

Z veseljem vam sporočamo, da nam prihaja »Glas« precej redno v roke. Zelo radi in s hrepenenjem pričakujemo vsake številke in prav res nam je težko, če se ena ali druga številka izgubi na daljni poti. Tisti teden nam kar nekaj manjka. Ko doživljate prijetne dogodke se z nami veselimo in radujemo, če pa vas prezirajo in zoperstavljajo vas pomilujmo in sočustveno molimo, da bi vam Bog pomagal priti do pravice. Iskreno pozdravljamo urednika, sostrudnike in vse bralce našega »Glasa«. Slovenke iz Egipta.

semenišča, župnišča, otroške vrtee in vojne sirote. Deloval je za združenje vzhodnih cerkva ter bil predsednik kardinalske komisije za katolško akcijo. Pred petimi leti je postal prefekt redovniške kongregacije ter se preselil v Rim. Po značaju je bil krošak, ponižen in preprost.

Delitev sladkorja in kave za Gorico

Dne 7. t. m. začne razprodaja sladkorja in kave za ta mesec. Sladkorja vdobi vsaka oseba kg 1.500 in surove kave kg 0.400.

Vpoklic novincev v Italiji

Poveljstvo videmskega vojaškega okrožja sporoča, da bodo vpoklicani od 1. do 15. sept. pod orožje vojaški novinci iz leta 1929.

Promocija

Za doktorico prava je bila tu promovirana Slovenka Sonja Zavadlav.

»V Moskvi dežuje«

Do kakšne mere sega servilnost satelitskih držav Rusije, nam kaže sledeča anekdota, ki kroži te dni po evropskih dnevnikih. V tej pekleniški vročini se je sprehajal češki naučni minister Nejedly po Vavčakovem trgu v Pragi s odprtim dežnikom. Približno se mu je prijatelj, ki ga je hotel nekaj vprašati. Nejedly je tovariša strogo pogledal in rekel: »Pst, v Moskvi dežuje!«

Zlata maša na Slapu pri Vipavi

V soboto, 22. julija, je bila zlata maša tunkajšnjega g. župnika č. g. Valentina Batič. Slovesnost se je vršila na delavnik zjutraj ob 6h. Dva sosednja g. župnika sta zlatomašniku asistirala. Pevski zbor je lepo pel mašo in je zlatomašnika pozdravil ob vstopu z Vinkotovim zlatomašniškim pozdravom. Dekleta so zelo okusno opleta cerkev, možje so pred cerkvijo in župniščem postavili velike mlaje. Farani so pokazali ljubezen do svojega dušnega pastirja in svoje veselje ob njegovih petdesetletnici mašniškega posvečenja s tem, da so celo soboto držali kot praznični dan.

Poroke

V soboto dne 5. avgusta so se v Trstu poročile Hermina Rijavec s prof. diplomatskih ved Bonuttijem Karlom ter njena sestra Katica s visokošolcem Burjos Lojzatom. Obe nevesti sta doma iz globokoverne ter narodno zavedne družine Rijavčevih iz Gorice. Obema mladima paroma želimo v novem skupnem življenju obilo božjega blagoslova.

Blok pri »Rdeči hiši«

Kot zglada, so postale jugoslovanske oblasti bolj popustljive glede občevanja med svojci iz te in one strani tudi v Gorici. V nedeljo so na bloku pri »Rdeči hiši« pršli lahko

in dotiko dopoldan in pozno popoldan svojci in poznanci. Ko je bil blok odprt se je vslo morje ljudstva na določen prostor, kjer so se lahko nemoteno razgovarjali. Oblastva so že popreje javila, da je za govorjenje s svojci potrebno dovoljenje od »Ufficio front'era«, vendar potem to ni prišlo več v poštev, marveč so bili na določen prostor pripuščeni vsi. Le nazaj grede so kontrolirali osebne izkaznice.

Dobra letina v Ameriki

Ameriško ministertvo za kmetijstvo objavlja v svojem splošnem pregledu, da v Združenih državah tudi letos pričakujejo izdaten pridelek.

Po sedanjih cenitvi bi moral letošnji skupni pridelek, akoravno ne doseže onega iz leta 1948 in 1949, preseči pridelek petih let od vseh osmih plodnih let, in bo najbrže veliko večji od katerega koli leta pred letom 1942, in to kljub veliko manjši posejani površini.

Avtomobilska cesta Zagreb-Beograd

Dva dni so trajale slovesnosti ob izročitvi prometu betonirane ceste »Bratstva in edinstva«. Pričele so se 28. julija v Zagrebu, zaključile pa 30. v Beogradu. To je najmodernejša jugoslovanska cesta, ki je bila zgrajena s prisilnim delom — udarništvom.

Slaba letina v Jugoslaviji

Letošnja vročina in suša sta povzročili veliko škodo letini po vseh delih države. Suši so se pridružila neurja s točo, ki so škodo znatno povečala. Zvezni gospodarski minister Kidrič je bil prisiljen pripoznati dejstvo. Verjetno bodo obroki hrane za prahoduje leto zvišani. Kako bo z ljudsko prehrano, ko bodo danji obroki še zdaleka ne zadoščajo? Vlada hoče še bolj, potem krajevnih odborov, brezobzorno izžematj kmeta, z isto količino oddaie kot v preteklem letu. Zaradi tega so se, po nekaterih krajih Srbije, dvignili kmetje in šli peš protestirati daleč v Beograd. Kot vidimo, je obup kmeta dosegel višek! O tem puntu obširno poročajo inozemski časopisi.

Dejanje sv. Detinstva

Najvišji svet »Dejanja sv. Detinstva« je imel meseca julija v Parizu svoje letno zborovanje, ter podal poročilo o svojem delovanju. Iz tega poročila je razvidno, da je zbralo »Dejanje sv. Detinstva«, v katero so vpisani otroci do dvanajstega leta, po vsem svetu dobrih 608 milijonov francoskih frankov. Kljub temu je ta vsota vse premajhna, da bi krila potrebe misijonov, ki jih ta misijonska bratovščina podpira.

Misijonski poklici na Holandskem

Holandski katoličani dajo sv. cerkvi relativno največ misijonarjev, saj znaša število teh misijonarjev 6.667, od katerih je 3.166 duhovnikov (med njimi 51 škofov), 1060 misijonskih bratov, 2.394 misijonskih sester in 47 laičkih pomočnikov, tako da pride na 556 holandskih katoličanov en katoliških misijonar. Za primer naj navedemo, da imajo italijanski katoličani v misijonih 8 tisoč misijonarjev, akoravno jih je 12 krat več kot holandskih katoličanov in akoravno je tudi pri njih misijonska misel zelo dobro razvita.

Novo društvo v Holandiji

Novo društvo sv. Barbare so ustanovili v januarju v Heerlerheides Brunssum in tako pomnožili število na štiri. Obstajalo je že pred vojno, pa je zaspalo, sedaj so ga obudili k življenju.

ŠPORT

Naši dijaki, na oddihu v Zabnicah, se kar pridno udelejštujejo v nogometu. Spet so se srečali v petek 4. avgusta, enajstorič iz Gorice in Trsta. Morda so Tržačani mislili, da popravijo svoj prvotni poraz? Rezultat tekme je bil 10:0 v korist Goričanov. Sodil je g. Jurij Slama.

KOLESARSTVO

Dirka okrog Francije se je končala z zmago švicarja Kublerja. Kljub odstopu italijanske ekipe, zaradi nekorektnosti francoske publike, francosom ni uspelo slaviti zmage.

Darovi za sklad L. Kemperleta

Dar slov. vernikov pri Sv. Vincenciju v Trstu z željo, da bi »Kat. glas« kmalu postal dnevnik 1.203.— lir. Hvala!

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUZINE«

Častita sestra Frančiška Tinta (14020 Euclid Ave East Cleveland 12 Ohio) nam je poslala 25 dolarjev t. j. 15.500 lir, nabranih med prijatelji naših sirot; zbirka (B) 65; Marta Cjgoj 250; Lud. Lukežič tisk. podjetje v Gorici 1000; gospa Simičič da počasti spomin pokojne tete Mrak Ane 2000; Draga v zahvalo za zdravje 500; spoštovani družini Terčič in štekar po 20 kg dobrih breskev ip. n. Čučat Roza, učiteljica v p. po namenu 5000; č. Ivan Baloh, zlatomašnik (Brescia) 2000 lir.

Vsem našim dobrotnikom prisrčna hvala in zagotovilo molitve.

Odgovorni urednik: Stanko Stanžič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

NOVICE

DUHOVNE VAJE

DUHOVNIKOM

V mesecu septembru bosta v goriskem Malem semenišču dva tečaja duhovnih vaj za duhovnike. Prvi bo od 18. do 23. sept. v slovenskem jeziku predvsem za slovenske duhovnike goriške in tržaške škofije; drugi pa od 25. do 30. sept. v italijanskem jeziku.

DEKLETOM

Ki se želijo udeležiti duhovnih vaj v Gorici katere se bodo vršile od 22. do 26. avgusta, sporočamo, naj pohitijo s prijavi, ker je razpoložljivih mest le omejeno število. Za sprejem pa se homo ozirali na one, ki se prej prijavijo. Prijavit se je treba: Stolno župnišče, Corte S. Ilario N. 7, Gorizia.

MOZEM in FANTOM

sporočamo sto kot dekletom. Tudi vi pohitite s prijavo za duhovne vaje, da ne boste prepozni. Iz vsake fane naj se vas nekaj zbere, da pridete k duhovnim vajam si okrepiti duha in očistiti dušo. Naslov za prijave je isti kot za dekleta: Stolno župnišče, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

† Kardinal Levitrano

Dne 3. avgusta je umrl v Villinih pri Castelgandolfu kardinal Alojzij Levitrano v starosti 76 let. Rad bi presreča je že v starosti devetih let izgubil svoje starše. Kot duhovnik se je udeleževal kot profesor, urednik znanstvenega cerkvenega lista; kot škof v Cavi in nadškof v Beneventu in Palermu je delal za podvig verskega življenja s tem da je skrbel za

utihne, kajti najboljši vašega rodu vas je zapustil in šel v večna lovišča. Toda, maščevanje, maščevanje! Čuj te, bratje! Moje oko je zrlo Huangovo rano in videlo, da ni bila dovolj široka, da bi šlo skoz njegovo življenje. In kaj so ravnokar povedali duhovni po naših ustih? Irokezi, beli mož je začaral Huangovo uropal njegovo dušo.

Divje vpitje je prekinilo njegov govornik vse pesti so segle po nožih. Vedež je ukazal molk. »Poslušajte, hrabri vojščaki, kaj vam govori Manitou po mojih ustih. Prvo jutranje sonce naj gleda muke bledoljenika, Kvišku, privlecite ga sem, pripravite kol in izmislite si novih strašnih bledoljen.«

Vse je v neredu odhitelo, nekateri, da bi zažgali velike snope, drugi, da bi poiskali in prejeli patra in Timanka.

»Kje je bil čarovnik? Kje je huron-

ski deček?« so kričali vse vprek. »Zgnila sta, pobegnila,« je slo kmalu od ust do ust. »K vratom, k ograjam, odvežite pse!« je povlečeval Tonneranout.

Medtem sta dospela ubežnika do gnilega kola. »Hitro skozi, Ondessonk!«

»Ne, ti prvi, Timanko!« Ze so lajali psi, začuli so se koraki zasledovalcev. Pater ne bi za nobeno ceno dopustil, da bi Timanka zopet ujel sovragi. Saj še ni bil krščen.

Timanko se je hotel braniti. Zaslišal pa je glasne klice iz najbližje okolice. Smuknil je skozi kot večeric.

»Ondessonk, Ondessonk!«

V razburjenosti je pater komaj ravena prevlekel. »Pomagaj, Chionata, pomagaj,« je vzkliknil Timanko. Oba sta potegnila misijonarja s silo skozi ozko odprtino.

»Ograje so predrte, tukaj, tukaj!«

je hreščeče zadonel Tonneranoutov glas.

»Na moja ramena, črna suknja!« je zapovedal Chionata. Potrudil se je in Timanko mu je pomagal. »Na ograjo!«

»Črna suknja, ne uideš mi!« je sedaj zaklicaj vedež in v istem trenutku je misijonar zavpil. Omahnil je preko ograje, padel po strmini. Pustičica se mu je zadržala v ramo.

Besneč je hotel Timanko planiti na vedeža, toda že se je zaslišala sapov in hitri koraki stražnikov in vojščakov med ograjami.

Spretno sta preplezala kole. »Ostanite zdravi, Irokezi!« sta zaklicala zaničljivo in skočila na tla. Algorskinci so jih pozdravili z veselimi vpitjem.

Irokezi so obstali. Ali je Andagron obkoljen od sovražnikov? ali smejo tvegati zasledovanje?

Snopi so medtem visoko zaplamte-

li. Ženske in otroci so prinašali kornuzne slame in suhljadi v obliči.

»Bojni klic naj zadoni,« je slo od ust do ust, »pokličimo svoje brate!« Grozno je donelo tuljenje mož v noč. Nato mrtvaška tišina. — Iz velike daljave je prišel odgovor.

»Še enkrat,« je ukazal Tonneranout. Odgovor je bil razločnejši.

Toda kaj pa je bilo to? Od reke Mohawke je prišel nenadoma grom. Sledilo mu je divje vpitje.

»Bledoljeniki so tu s svojimi grmečimi puškami,« so šepetale ustnice vsch. »Valovi reke Mohawke se barvajo z irokeško krvjo.« Ženske so ostale in dvigale roke proti nebu. Začelo se je žalostno vpitje. Starci so se neodločno vrnili v posvetovalno kočjo; redki mladi vojščaki so strogo stražili vso noč.

Ubežniki so se skušali oddaljiti kolarik mogoče hitro. Šlo pa je le počasaj. Misijonar je moral napeti vso

moč svoje volje, da se je vlekel naprej oprt na Timanka in Chionato. Šele pri jutranjem svitu so dospeli na dogovorjeno mesto na robu nekoga gozda. Fernan je pozdravil rešena s salvami iz pušk. Skrbno so izmili globoko misijonarjevo rano, naredili rosalnico in ga položili nanjo. Vsaki je štel v čast, če je imel nositi trpečega.

Predno so pa odrinila je pokleknil Timanko poleg patra in vprašal tihog: »Oče, ali te zelo boli?«

»Ne, Timanko.«

»Reci, ali je Beli medved sedaj na onih planjavah, kamor hočeš tudi ti?«

»Upam, da je!«

»In Timanko bi sedaj ne mogel tja?«

Misijonar ga je krepko pritisnil na prsa. »Na jezeru s tisoč otokj bom umil tvojo dušo. Ti, Timanko, si moja najlepša slava, moja zadnja zmagava.«

(Nadaljevanje)